

– Nyttar lítið at vera eftir-klókur, tá vanlukkan er hend

15 til 20.000 kvinnur og menn hava verið á trygdarskeiði á Maritima skúlanum í Stavanger, síðan sjómannsskúlin í 1979 serliga legði seg eftir trygdarskeiðum innan frálavinnuna

Eiríkur Línenskov

– Uttan professionella og málrætt-aða trygdarupplæring var okkara maritima og frálavinnu virksemið ikki á so tryggum stóði, sum vit í dag kunna vátta, at tað er, sigur stjórn á Stavanger Maritime videregående Skole, Svein Halle.

Hann sigur, at skipsforlis, sprengingar og aðrar katastrofur eru fyri okkum øll ein sonn marra. At vera eftirkókur er ikki eitt ókent fyrbrigði fyri norðmenn, men tað hjálpir bara so lítið.

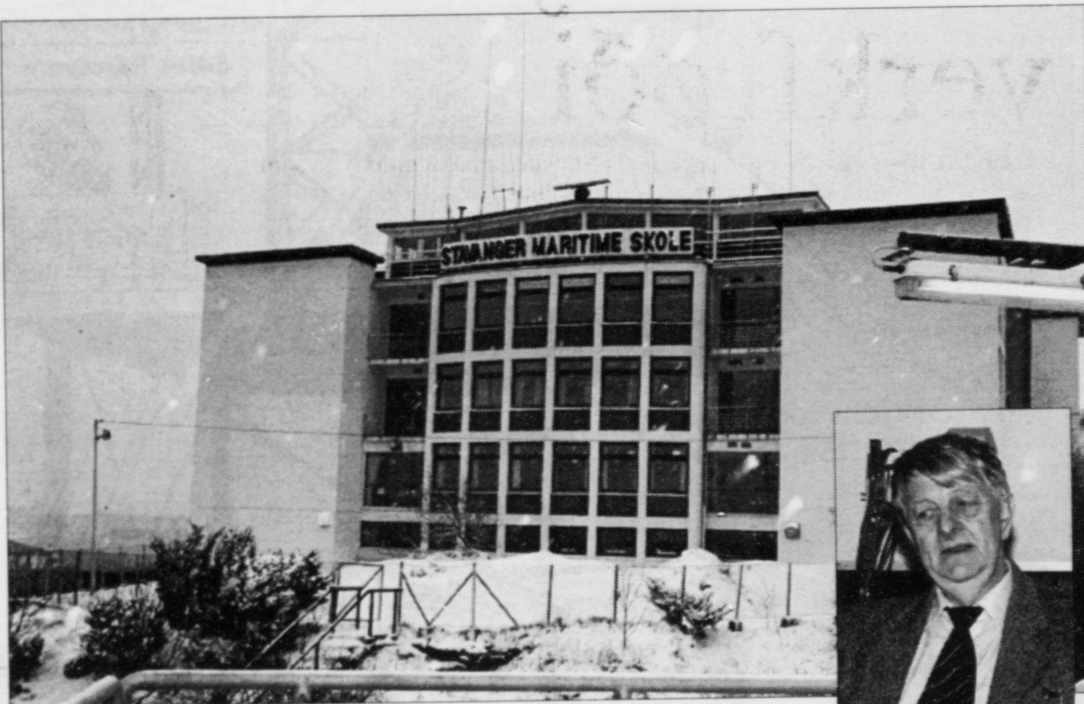
Júst hetta er orsök in til, at teir á Maritima skúlanum í Stavanger hava lagt so stóran dent á just trygdina.

– Tann lítla fløgan, vit kunnu gera í hesum samangangi, er eftir øllum at døma at geva trygdarupplæringini hægsta prioritet, og at seta nógvar miðlar av til at halda uppi einum professionellum trygdarneti, sum altíð stendur til reiðir, skuldi óhappið hent.

Á Maritima skúlanum vísar teir við einum dømi, hvussu stóran týðning tað hevur, at fólkid er væl útbúgvið, tá óhappið hendir:

18. januar í fjør var ein Super Puma tyrla á veg frá Stavanger til eina av oljuboripallunum í Norðsjónum við 18 fólku umborð.

Umleið 100 sjómil í ein land-sýnning úr Egersund merktu flog-

skipararnir onkrar løgnar ringingar í tyrluni. Skiparin mátti innan fá sekund velja, hvat hann skuldi gera.

Hann gjørdi skjótt av - og valdi at neyðlenda á sjónum. Flogskipararnir megnaðu neyðlendingina til fulnar, og allar trygdarforskriftirnar vórðu fylgdar.

Ferðafólk og manning fóru úr tyrluni uttan nakran panikk, og løtu seinni kom tyrla og bjargaði teimum - og fleyg tey aftur til Stavanger.

– Hetta er bara eitt lítið dømi um eina sera álvarsama støðu, sum vit kunnu koma út fyri í hesi vinnu. Takkað verið væl vandum fólk - og hepn, gjørdist hetta ikki ein av teimum ov mongu óupp-

kláraðu flogvanlukkunum, har eingin nakrantíð fær at vita, hvat hendi.

– Tí hevur effektiv trygdarupplæring so ómetaliga stóran týðning, sigur Svein Halle.

Tað var seinni heimsbardagi, slag-ið um Atlantshavið og aðrar operatiónir, sum greitt vísu, hvussu neyðugt tað er við góðum trygdarskipanum. Sum tíðin er liðin hevur meira og meira verið gjørt á hesum øki, og tá norðmenn í 70' unum rættuliga fóru undir frálavinnu gjørdist greitt, at trygðin var ein sera álvarsamur - og náttúrligur partur.

Hetta færdi til at sett vórðu á stovn ymisk »professionell« upplæringsskúlar fram við norsku strondini. Endamálið var at fyrbygja og minka um tap av mannalívum og materiellum virðum, og at tryggja maritim frálavinnu-arbeidspláss. Í dag er trygðin kravd fyri øll, sum hava sít virki innan skipaferðslu, fiskiskap og frálavinnu virksemi, greiðir skúlastjórin okkum frá.

Í dag eru eini 10 ymisk stóð, har tú kanst læra trygdarkrøvini. Tey verða bæði ríkin á statsligum og á privatum grundarlag, eins og á kommunalum grundarlag, eins og Stavanger Maritime videregående skole er ríkin av Rogaland fylkeskommunu.

Talan er um ein 150 ára gamlan sjómansskúla, sum eisini hevur verið maskinmeistaraskúli. Skúlin, sum í dag er mistøð fyri trygdarfrálæru, liggur sera væl fyri á einum nesi við innsiglingina til oljuborvudsstað Noregs, Stavanger. Niðan fyri skúlan er bygdur stórir pallur, har ymsar venjingar verða gjørdar við bjargingarbátum, sum verða sleptir úr 15 metra hædd lúkt á bláman.

Frá at vera ein sjómansskúli er skúlin vórðin ein oljutøkniligur skúli. Har ber til at lesa handverks- og ídnaðarlærugreinar, sjófararlæra o. a. inna hesa vinnu. Eisini bjóðar skúlin nógvar serskeið innan sjóferðslu, petroleumframleiðslu og oljuboring.

Skúlin hevur nógva trygdarutgerð, sum verður nýtt til venjingar. Hesi venjingarpallurin er niðan fyri Maritima skúlan, sum er á einum nesi við innsiglingina til Stavanger

Svein Halle er stjórn á Maritima skúlanum í Stavanger, sum er karmur um trygdarupplæring innan frálavinnuna í Noreg

Har er m. a. triggir modernaðir lívbátar, tveir skjóttgangandi »mann over bord (MOB)« bátar, bjargingarbátar, tyrlu-pick-up-simulator og fritt fall venjingarpallur.

Skeiðvirksemið á skúlanum seinastu tíðina hevur serliga snúð seg um:

– 1 viku grundleggjandi trygdarupplæring fyri starvsfólk í olju-ídnaðinum og í oljusjóferðsluni

– 3 daga repetisjónsskeið fyri tey somu, tí hetta má endurtakast hvørt fjórða ár

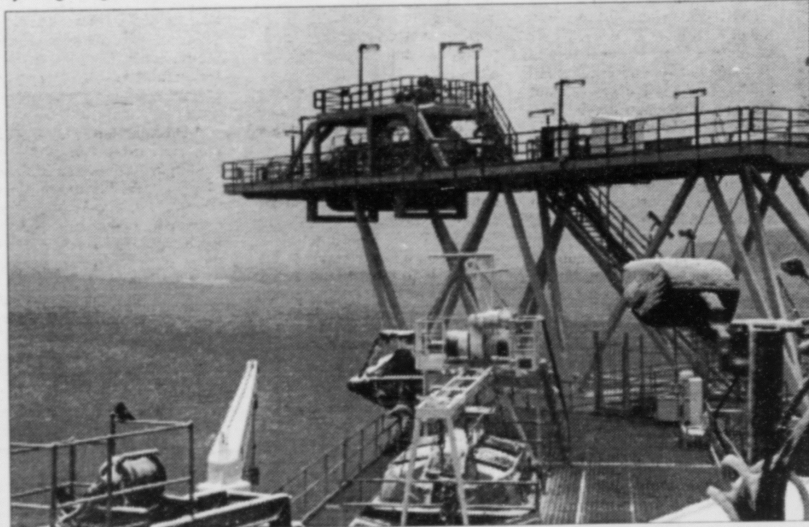
– Bjargingarbátarararaskið - eisini við endurtøkuskaiði

– »Mann over bord«-bát (MOB)-skeið

Skúlastjórin sigur víðari, at hesi 18 árini skúlin hevur fingist við hetta virksemið, hava millum 15 og 20 túsund menn og kvinnur verið á hesum skeiðum, har tey hava nomið grundleggjandi vitan innan trygd í frálavinnuni. Tey hava fingið holla vitan um, hvussu sleppast kann undan ólukkum við at vera ansin og væl fyrirreikað - og við at nýta vit og skil.

Ringt er at seta virði á slíkt, og ílt er at meta um, hvørt hetta er nóg mikið ella ikki.

– Men vit fara alla tíðina at royna at gera trygdartiltekni betri og betri, sigur Svein Halle at enda.

Hesi venjingarpallurin er niðan fyri Maritima skúlan, sum er á einum nesi við innsiglingina til Stavanger